

رام - ۳۰ اردیبهشت

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

(۱) تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
(۲) محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.

(۳) اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام برایم بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

سی‌ام اردیبهشت

سی‌ام اردیبهشت سالگرد چندین رخداد مهم تاریخی است که اغلب به مرگ و میر و خونریزی منتهی شده است. قدیمی‌ترین نمونه‌اش آن که در ۳۲۵ میلادی شورای اول نیقیه آغاز به کار کرد و این همان انجمنی بود که دین مسیحیت دولتی را زیر نظر کنستانتین امپراتور روم سازماندهی کرد و کمر همت به ریشه‌کنی فرهنگ جهان باستان بست.

شورای نیقیه

حدود دویست سال بعد در ۵۲۶ میلادی زلزله‌ی سهمگینی انطاکیه را ویران کرد و به مرگ دویست و پنجاه هزار تن انجامید. این شهر در آن هنگام در قلمرو روم شرقی قرار داشت. اما پس از زلزله انوشیروان دادگر و سپاهیان ساسانی آنجا را گرفتند و برای مردم انطاکیه شهری دیگر در سوریه ساختند و مردمش را به آنجا منتقل کردند. هرچند منابع تاریخی درباره‌ی ماهیت این عملیات کاملاً شفاف و روشن هستند، برخی از بیانیه‌نویسان

دولتی رومی این عملیات درخشان یاری‌رسانی را به فتح انطاکیه و به بردگی گرفتن اهالی‌اش حمل کردند که به شکل نامنتظره و نامعقولی امروز روایت غالب از ماجرا شده است.

برای رد این روایت نامستند کافی است ورود سپاهیان ساسانی به انطاکیه و انتقال مردم به شهری تازه که برایشان ساخته شده بود را با ورود سپاهیان فاتح به شهرهای دیگر مقایسه کنیم. دست بر قضا دقیقاً در همین روز سی‌ام اردیبهشت دو نمونه‌ی دیگر از این رخداد را داریم. در ۸۹۹ خورشیدی سربازان اسپانیایی که به فرمان شورای نیقیه مؤمن بودند و خود را وارث امپراتوری روم می‌دانستند، همچون مهمانانی عالی‌مقام به پایتخت آرتک‌ها -تنوچیتیلان- وارد شدند، و در همین روز به هنگام جشن مذهبی توکسکاتل که در آن مردم بی‌سلاح شرکت می‌کردند، غافلگیرانه به میزبانان‌شان حمله بردند و همه‌ی مردم را کشتار کردند. به روایتی بیش از هزار زن و مرد و کودک در این فاجعه کشته شدند. نمونه‌ی دیگری که باز در همین روز رخ داده، به ۱۰۲۴ مربوط می‌شود و این زمانی است که در جریان فرو افتادن سلسله‌ی مینگ در چین و فراز آمدن دولت مغولی چینگ، سربازان چینگ شهر یانگ‌ژو را فتح کردند و چون مردمش هوادار مینگ بودند، طی ده روز (به روایت مورخان چینی) هشتصد هزار تن از اهالی شهر را کشتار کردند. برای این که نمونه‌ی مدرنی هم در این بین داشته باشیم خوب است به فرمان ناپلئون اشاره کنیم که در سال ۱۸۱۱ در همین روز صادر شد و بار دیگر بردگی را -که در جریان انقلاب فرانسه الغا شده بود- در مستعمره‌های فرانسه قانونی ساخت.

از جمله‌ی رخدادهای فاجعه‌بار دیگر این روز می‌توان به سال ۱۲۶۲ اشاره کرد که چنین روزی در آن انفجار آتشفشان کراکاتوا آغاز شد و به مرگ سی و شش هزار نفر منتهی شد. فاجعه‌ای کم‌سر و صداتر اما دیرپاتر

آن بود که در ۱۳۰۶ انگلستان عهدنامه‌ی جده را با ابن سعود امضا کرد و او را به پادشاهی منطقه‌ی نجد و حجاز گماشت. نمونه‌ی دیگر آن که در ۱۳۱۹ هم اولین زندانیان به اردوگاه آشویتس وارد شدند!

سقوط یانگ ژو (راست) و سقوط تنوچتیتلان (چپ)

رخدادهای ریز و درشت دیگری هم در این روز واقع شده است. در ۱۲۸۱ کوبا از آمریکا استقلال یافت و در ۱۳۲۷ چیانگ کای شک به ریاست جمهوری چین برگزیده شد. در ۹۴۹ خورشیدی ابراهام اورتلیوس اولین نقشه‌ی اطلس مدرن را پدید آورد، در ۱۲۵۲ لوی استراوس و یاکوب دیویس در آمریکا شلوار لی (بلو جین) را به اسم خود ثبت کردند، و در ۱۲۵۴ هفده کشور در کنوانسیون متر حضور یافتند و پذیرفتند تا یکاهای متریک استانداردشان باشند. ادیسون هم در چنین روزی به سال ۱۲۷۰ اولین نمونه از کیتوسکوپ خود را نمایش داد. ابزاری که بعدها به دوربین فیلمبرداری تکامل یافت. در ۱۳۴۳ ریزموج‌های مربوط به تشعشع زمینه‌ی کیهانی کشف شد و در ۱۳۶۲ اولین مقاله درباره‌ی کشف ویروس ایدز در Science انتشار یافت. در این بین جینالولو

بريجيدا هنرپيشه‌ی نامدار ايتاليایي هم در ۱۳۴۲ همراه همسرش به تهران سفر کرد که با استقبال بی سابقه‌ی مردم روبرو شد!

زادگان نامدار سی‌ام اردیبهشت کاملاً برای خنثا کردن تاثیر رخدادهای سیاسی این روز بسنده هستند. چون اونوره دو بالزاک نویسنده (۱۱۷۸) و جان استوارت میل فیلسوف (۱۱۸۵) و آلکسی توپولف -مهندس طراح هواپیماهای توپولف (۱۳۰۴) و cher خواننده (۱۳۲۵) در این روز زاده شدند. درگذشتگان این روز هم به همین اندازه نامدار هستند. در ۶۷۰ خورشیدی سید جلال‌الدین سرخپوش بخاری صوفی نامدار طریقت سهروردیه در هند درگذشت. در ۸۸۵ کریستف کلمب، در ۱۰۰۱ عثمان دوم امیر عثمانی، در ۱۳۸۱ استفن جی گولد زیست‌شناس و در ۱۳۸۴ پل ریکور ادیب و فیلسوف درگذشتند.

پل ریکور

بریژیت باردو

آرامگاه جلال‌الدین سرخپوش بخاری